

Rozbor / analýza / SPL v rámci osnovy pro aktualizaci SPL Uničovsko o.p.s.

Ref. MAS Uni 19-10-09 ZV 011

Odběratel

IČ: 27784401

Uničovsko, o.p.s.

Troubelice 352

783 83 Troubelice

Dodavatel

IČ 60325241

Jiří Rusek

Sokolská 1095

75701 Valašské Meziříčí

Datum zpracování: 10/2009

Zadání:

Účelem je provést základní rozbor (analýzu) dokumentu STRATEGICKÝ PLÁN LEADER UNIČOVSKO 2007 – 2013 (SPL) v rámci osnovy (obsahu) tohoto SPL a získat tak materiál, který může dále sloužit jako jeden z podkladových materiálů v případě komplexní aktualizace STRATEGICKÉHO PLÁNU LEADER UNIČOVSKO 2007 – 2013, zpracovaného v místní akční skupině (MAS) Uničovsko o.p.s. v roce 2007.

V období začátku 4Q/2009 navíc projevila zájem o členství / partnerství v místní akční skupině obec Lipinka (katastr sousedící s územím / regionem působnosti MAS Uničovsko o.p.s. Lipinka geograficky patří do regionu.

Pozn.

[MAS / místní akční skupina - organizace založená místními aktéry (tj. zástupci z místně příslušných obcí, v místě sídlících nebo působících podnikatelů, neziskových organizací a veřejnosti) na podporu rozvoje konkrétní venkovské oblasti (název místní akční skupina je odvozen z angl. Local Action Group / LAG)]

[SPL / Strategický plán LEADER – dokument, zpracovaný jako plánovaný záměr, určuje, jaké typy projektů a za jakých podmínek bude MAS v rámci programu LEADER podporovat]

Místní akční skupina: Uničovsko, o.p.s.

Územní působnost: Olomoucký kraj (okres Olomouc)

Počet obcí na území MAS k datu 31.12.2008:	7 obcí
Počet obyvatel k datu 31.12.2008:	10 528 obyvatel
Katastr (výměra):	15063 ha
Hustota osídlení k datu 31.12.2008:	69,89 osob na km ²

Účast v programech:

LEADER+ 2005-2006 (osvojování schopností)

Národní síť MAS

LEADER 2007-2013 (realizace strategie)

LEADER 2007-2013 Výzva 1 - žádosti

LEADER 2007-2013 Výzva 1 - schválené dotace

LEADER 2007-2013 Výzva 2 - žádosti

LEADER 2007-2013 Výzva 2 - schválené dotace

LEADER 2007-2013 Výzva 3 - žádosti

Účel založení místní akční skupiny:

Zvýšení ekonomické prosperity a kvality života regionu, zajištění naplňování principu partnerství spočívající v intenzivní spolupráci mezi státní správou a samosprávou, podnikatelskými subjekty, nevládními organizacemi, dalšími subjekty a občany

Zdroj: MAS Uničovsko, o.p.s.

Pozn.

[LEADER - metoda, založená na spolupráci místních aktérů při rozvoji venkova na jejichž principech pracují jednotlivé MAS, program, který je iniciativou Evropské unie na pomoc rozvoji venkova od r. 1991 (název je odvozen z francouzské charakteristiky – v češtině to je „propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“)]

[PRV / Program rozvoje venkova České republiky - dokument, zpracovaný Ministerstvem zemědělství ČR (řídící orgán), na základě kterého jsou prostřednictvím platební agentury přijímány žádosti o dotace a následně propláceny dotace na účet konečných příjemců]

[fiche [fiše] opatření - oblast podpory stanovené MAS v rámci SPL, je stručný popis opatření stanovených MAS v souladu se SPL a podmínkami příslušných opatření PRV IV.1.1.]

[výzva k předkládání žádostí - oznámení o vyhlášení dalšího kola příjmu žádostí podpory v rámci programu / opatření LEADER na MAS]

[alokace - objem finančních prostředků, které je možné rozdělit na jednotlivé projekty v rámci dané fiche či opatření]

[žadatel - jednotlivec nebo organizace, která žádá o dotaci, žadatel musí splňovat definici žadatele pro příslušnou fichi nebo opatření]

[příjemce dotace - žadatel, jehož žádost o dotaci byla schválena a který podepsal Dohodu o poskytnutí dotace a realizuje projekt]

Místní akční skupina Uničovsko, o.p.s.

zpracovala a předložila v roce 2007 (12/2007) tzv. Strategický plán LEADER „STRATEGICKÝ PLÁN LEADER UNIČOVSKO 2007 – 2013“ (SPL)

Místní akční skupina Uničovsko, o.p.s.

uvádí v SPL (kap. 1. Žadatel / předkladatel SPL), že jejím obecným cílem je rozvoj mikroregionu Uničovsko, který bude naplňován prostřednictvím následujících opatření a kroků:

- zajištění naplňování principu partnerství spočívající v intenzivní spolupráci mezi státní správou a samosprávou, podnikatelskými subjekty, nevládními organizacemi, dalšími subjekty a občany
- podpora rozvoje občanských iniciativ na místní a regionální úrovni, ochrana přírodního a kulturního bohatství a zdraví obyvatel regionu
- zvýšení ekonomické prosperity a kvality života regionu
- zajišťování finančních, lidských, materiálních a informačních zdrojů rozvoje regionu
- rozvoje samosprávy obcí

dále uvádí v SPL (kap. 6. Strategie), jako svoji „Vizi“, že region MAS Uničovsko:

- může a chce být místem stabilních a kvalitních životních podmínek pro vlastní obyvatele – příležitostí pro zaměstnání a drobné podnikání s využitím místních přírodních a kulturních zdrojů, volnočasové aktivity, sociální a zdravotní služby, sport i kulturu
- může a chce být místem nového trvalého bydlení (trend vystěhovávání střední třídy z velkých měst do sousedních obcí s možností dojíždění, avšak s fungujícími místními službami)

- může a chce být místem krátkodobé rekreace pro obyvatele Olomouce i pro vzdálenější návštěvníky Olomoucka.

takto formuluje v SPL (kap. 6. Strategie), priority MAS:

- Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských podniků
- Podpora rozvoje podnikání a zvyšování zaměstnanosti s důrazem na rozvoj cestovního ruchu a diversifikaci zemědělských podnikatelských aktivit
- Zlepšování stavu životního prostředí, technické a dopravní infrastruktury, vzhledu obcí
- Rozvoj lidských zdrojů, společenského a sportovního života v obcích
- Zhodnocování kulturního dědictví regionu

takto formuluje v SPL (kap. 6. Strategie), fiche:

- Podpora rozvoje zemědělských podniků
- Podpora zakládání a rozvoje mikropodniků
- Rozvoj cestovního ruchu
- Zvýšení atraktivity venkova
- Zkvalitnění občanské vybavenosti a služeb venkova
- Ochrana a rozvoj kulturního dědictví

Místní akční skupina Uničovsko, o.p.s.

zvažuje ve střednědobém plánovacím horizontu (tříletý cyklus) provádět průběžnou aktualizaci Strategického plánu LEADER (SPL) a současně provádět vyhodnocení priorit nastavených v SPL a na další období tak určovat jaké typy projektů a za jakých podmínek bude MAS v rámci programu LEADER podporovat

Obsahem SPL MAS UNIČOVSKO 2007-2013 je

1. Žadatel / předkladatel SPL
2. **Základní údaje o území MAS**
3. **Zpracování SPL MAS Uničovsko**
4. **Analýza území MAS**
 - 4.1 Hodnocení území
 - 4.2 Zdroje území pro realizaci SPI
 - 4.2.1 Lidské zdroje území
 - 4.2.2 Finanční a hospodářské zdroje území
 - 4.2.3 Ostatní zdroje území
 - 4.2.4 Shrnutí
5. **SWOT ANALÝZA**
 - 5.1 Vymezení SWOT analýzy
 - 5.2 Metodika SWOT analýzy
6. **Strategie**
 - 6.1 Priority a cíle
 - 6.2 Způsob dosahování cílů a priorit
 - 6.3 Zapojení inovačních prvků
 - 6.4 Finanční plán
 - 6.5 Integrovaná strategie území (celková strategie)
 - 6.6 Monitoring naplňování cílů sPL

7. Partnerství

- 7.1 Historie MAS
- 7.2 Zapojení partnerů do přípravy SPL
- 7.3 Vztah k obyvatelstvu
- 7.4 Otevřenost MAS

8. Zkušenosti a spolupráce

- 8.1 Zkušenosti
- 8.2 Spolupráce

9. Organizace a zdroje MAS Uničovsko

- 9.1 Organizační struktura a rozdělení odpovědností
 - 9.1.1 Právní subjektivita místní akční skupiny
 - 9.1.2 Orgány společnosti
 - 9.1.3 Zásady hospodaření
- 9.2 Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací Strategického plánu Leader
 - 9.2.1 Lidské zdroje MAS Uničovsko
 - 9.2.2 Technické prostředky
 - 9.2.3 Finanční prostředky

10. Administrativní postupy

- 10.1 Registrace projektů
- 10.2 Způsob výběru projektů
- 10.3 Realizační část
- 10.4 Kontrola činnosti MAS
- 10.5 Archivace
- 10.6 Monitoring
- 10.7 Vyhodnocení SPL (evaluace)
- 10.8 Propagace MAS

11. Zapojení žen, mladých lidí a zemědělců

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Průběžná aktualizace je účelná především z důvodu potřeby průběžného vyhodnocení naplňování cílů SPL, (na základě praktických zkušeností z mezidobí nastavit zejména reálné monitorovací indikátory a parametry hodnocení efektivity naplňování SPL, vztažené k dopadu na region) z důvodu vyhodnocování působení MAS jako jednoho z iniciátorů rozvoje regionu působnosti a šíření příkladů dobré praxe rozvoje regionu. Dále z důvodů uplatňování politiky otevřenosti – v případě zájmu ze strany subjektů z regionu o členství ú partnerství v MAS.

Ad 2 - ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ MAS

Lze předpokládat, že při zpracování pokladů a sestavování SPL respektoval uvedený externí zpracovatel místní specifika venkovského regionu a obcí regionu v okolí města Uničova. Jak se uvádí v SPL, provázal zpracovatel externí přístup s komunitní metodou.

Základní údaje o MAS regionu a obcích MAS regionu aktualizované k datu 31.12.2008 (zdroj Čsú):

Katastrální výměra a počet obyvatel podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností a podle obcí k 31. 12. 2008

Správní obvody obcí s rozšířenou působností, obce	Výměra (ha)	Počet obyvatel	z toho ve věku 15 - 64	Hustota obyvatel km ²
Uničovsko - venkovský region MAS (údaje platné k 31.12.2008)				
v tom obce:				
Dlouhá Loučka	2 663	1 884	1 350	70,75
Medlov	3 131	1 601	1 114	51,13
Nová Hradečná	1 140	774	538	67,92
Paseka	2 285	1 236	882	54,10
Šumvald	2 099	1 727	1 216	82,27
Troubelice	1 885	1 899	1 358	100,75
Újezd	1 860	1 407	1 013	75,64
Celkem	15 063	10 528	7 471	69,89

V případě přijetí obce Lipinka za člena / partnera MAS se údaje změni takto:

Katastrální výměra a počet obyvatel

podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností a podle obcí

k 31. 12. 2008

Správní obvody obcí s rozšířenou působností, obce	Výměra (ha)	Počet obyvatel	z toho ve věku 15 - 64	Hustota obyvatel km ²
Uničovsko - venkovský region MAS po přijetí obce Lipinka (s využitím údajů platných k 31.12.2008)				
v tom obce:				
Dlouhá Loučka	2 663	1 884	1 350	70,75
Lipinka	249	212	137	85,29
Medlov	3 131	1 601	1 114	51,13
Nová Hradečná	1 140	774	538	67,92
Paseka	2 285	1 236	882	54,10
Šumvald	2 099	1 727	1 216	82,27
Troubelice	1 885	1 899	1 358	100,75
Újezd	1 860	1 407	1 013	75,64
Celkem	15 311	10 740	7 608	70,14

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

provést aktualizaci socio-demografických údajů s využitím aktuálně platných dat, zjištěných dle výkazu Českého statistického úřadu.

K základním údajům o obcích doplnit – IČ, datum založení obce, adresa obecního úřadu, e-mail (oficiální) obecního úřadu, telefon (oficiální) obecního úřadu, webová adresa (oficiální) obce/obecního úřadu k datu 31.12.2009, příp.statutární zástupce (od-do).

K základním údajům o dalších členech/partnerech doplnit – IČ, datum zahájení činnosti, adresa sídla, e-mail (oficiální), telefon (oficiální), webová adresa (oficiální) k datu 31.12.2009 nebo k datu kalendářního měsíce předch. kalend. měsíci aktualizace verze SPL, příp.statutární zástupce (od-do).

Ad 3 - ZPRACOVÁNÍ SPL MAS UNIČOVSKO

SPL byl vypracován před cca dvěma lety, dopady k současnému období lze proto charakterizovat jako krátkodobé. Lze konstatovat, že v uvedeném mezidobí tak byly vyhlašovány výzvy v souladu s nastavenými prioritami, souvisejícími fichemi a příslušnými opatřeními PRV. Na některá témata se ovšem zatím nedostalo. Takto mohou subjekty se sídlem v regionu, které splňují podmínky výzvy, tedy mohou předkládat projektové záměry v souladu se zaměřením výzvy a jsou-li úspěšnými žadateli, mohou získat formou dotace převážnou část finančních prostředků na realizaci svého záměru. V uvedeném mezidobí byly vypsány tři výzvy, z předložených projektů v první a druhé výzvě byly vybrány a doporučeny v souladu s podmínkami uvedenými v SPL, pravidly LEADER a PRV projektové záměry k realizaci. V současnosti jsou tedy na území MAS dokončovány/dokončeny či realizovány tyto projektové záměry (projekty). V tomto dvouletém mezidobí získali členové orgánů MAS a management MAS praktické zkušenosti, měli by být schopni lépe se orientovat, co se týká možností a omezení realizace v SPL plánovaných záměrů. Přistoupí-li správní rada či management k průběžné aktualizaci SPL, pak může využít těchto zkušeností, nicméně by měli využít také komunitní metodu a ověřit si zejména touto cestou, jak se změnilly potřeby regionu a jeho obyvatel.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Jestliže evidentně došlo ke změnám stavu regionu, socio-demografických dat o regionu či priorit regionu, pak přepracovat v SPL příslušné kapitoly / oddíly v souladu se stávající praxí a provést vyhodnocení dalších zdrojů pro budoucno nejen pro realizaci programů LEADER, ale také pro nastavení dalších možných aktivit MAS pokud budou shledány jako účelné, užitečné a přínosné pro rozvoj regionu.

Ad 4 - ANALÝZA ÚZEMÍ MAS

Hodnocení území

Ve venkovském regionu MAS Uničovsko došlo v mezidobí jen k mírnému nárůstu obyvatel tzn. k datu 31.12.2008 celkem 10 528 oproti datu 31.12.2006 se zjištěnými 10 303 obyvateli. Obce spadají (kromě obce Nová Hradečná) do kategorie obcí s více než 1000 obyvateli, což odpovídá stavu zjištěnému k datu 31.12.2006.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Provést aktualizaci socio-demografických údajů, zejména pak údajů o technické infrastruktuře, hospodářství, míře nezaměstnanosti, stavu soudržnosti území s využitím aktuálně platných místních dat, aktuálně platných dat, příp. s využitím zdrojů Českého statistického úřadu. Pozn. Zdroje dat jsou aktuálně dostupné (web čsú).

Zdroje území pro realizaci SPL – lidské zdroje území

S ohledem na zjištění změn stavu počtu obyvatel regionu a cyklus sledovaného období lze odvozovat jen nevýznamné změny v lidských zdrojích a struktuře obyvatelstva dle věkové struktury a vzdělání, podobně v pohybu obyvatel regionu.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Provést aktualizaci socio-demografických údajů s využitím aktuálně platných dat, s využitím zdrojů Českého statistického úřadu. Pozn. Zdroje dat jsou aktuálně dostupné (web čsú).

Zdroje území pro realizaci SPL – finanční a hospodářské zdroje území

V SPL je souhrnně zhodnocena působnost podnikatelských subjektů regionu MAS. Pak by asi bylo vhodné v popisu podnikatelských subjektů s působností v regionu / v obcích postihnout všechny obce regionu. V SPL však nejsou zmíněny subjekty s působností v obci Troubelice. Ve výčtu působnosti zemědělských subjektů v regionu není zmíněna obec Nová Hradečná. Není tak zjevné, zdali v regionu / v těchto obcích ne/působí podnikatelské subjekty s uvedeným předmětem podnikání.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

provést aktualizaci působnosti podnikatelských subjektů v regionu MAS, v to v obcích, doplnit data o obci Troubelice, ověřit údaje o působnosti zemědělských podnikatelských subjektů, ověřit působnost zemědělského subjektu v obci Nová Hradečná s využitím aktuálně platných místních dat, na základě osobního zjišťování na obecním úřadě, aktuálně platných dat, příp. s využitím zdrojů Českého statistického úřadu.

Zdroje území pro realizaci SPL – ostatní zdroje území

V SPL je (sledujeme-li toto k datu 10/2009) ne vždy uveden relevantní výčet zdrojů, vzhledem k dříve (před cca dvěma lety) prováděným vlastním šetřením zpracovatele SPL, a tak nejsou aktuální. S ohledem na v SPL uvedené podklady, týkající se ostatních zdrojů území, je na zvážení, zda by nebylo vhodné znovu vyhodnotit a aktualizovat rozbor zdrojů v uvedené struktuře dat:

Občanská vybavenost – školy

Občanská vybavenost – kultura (kulturní zařízení, knihovny apod.)

Občanská vybavenost – zdravotnictví a sociální péče

Občanská vybavenost – sport, volnočasové aktivity

Občanská vybavenost – kulturně historické a přírodní dědictví (památky)

Občanská vybavenost – cestovní ruch (zajímavosti regionu)

Občanská vybavenost – domovní a bytový fond

Občanská vybavenost – služby zásobování potravinami, pošta

Zohlednit místní části obcí, zejména lépe provést šetření existence a stavu kulturních památek v obcích

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Přepracovat vyhodnocení zdrojů v jednotlivých oddílech ve výčtu zde uvedených provést aktualizaci s využitím aktuálně platných místních dat, na základě osobního zjišťování v obcích a na obecním úřadě, aktuálně platných dat, příp. s využitím zdrojů Českého statistického úřadu. V SPL je uveden odstavec „Potenciální projekty“ - Kde je v SPL zmiňovaný zásobník mnoha projektů, které údajně byly zpracovány k datu předkládání SPL? – Vyhodnotit aktuálnost projektů uchovaných v zásobníku.

Ad 5 - SWOT ANALÝZA

Pro lepší srozumitelnost by bylo vhodné nejprve uvést co se rozumí SWOT analýzou a jak se metodicky postupuje při jejím zpracování.

[SWOT analýzou se rozumí metoda, pomocí které je možné identifikovat tzv. „silné“ (anglicky Strengths) a „slabé“ (anglicky Weaknesses) stránky, „příležitosti“ (anglicky Opportunities), „hrozby“ (anglicky Threats), spojené s určitým územím, projektem, typem podnikání, opatřením, politikou apod. Je součástí strategického (tedy dlouhodobého) plánování.]

V SPL se uvádí, že pro zpracování SWOT analýzy byla zvolena komunitní metoda, bylo by proto vhodné preferovat tento postup i následně. Zároveň by bylo dobré zvážit - na základě stávajících zkušeností - co lze skutečně ovlivnit na úrovni regionu MAS a dle této skutečnosti nastavit či přeformulovat matice SWOT.

Kvalita života, občanská vybavenost, sociální služby – zohlednit:

- Kvalita života, sociální služby
- Občanská vybavenost

Technická a dopravní infrastruktura, životní prostředí – zohlednit:

- Technická infrastruktura
- Životní prostředí
- Dopravní infrastruktura

Rozvoj cestovního ruchu – zohlednit:

- Rozvoj cestovního ruchu

Ekonomika a podnikání – zohlednit:

- Ekonomika a zemědělské podnikání
- Ekonomika a nezemědělské podnikání

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Zvážit přeformulování matic SWOT pro stanovení, jednak možností a potenciálu rozvoje, jednak problémů a limitů ve vztahu k rozvoji regionu. Zvážit, s ohledem na stávající znalost situace regionu (3Q/2009) komplexně podněty pro rozvoj regionu působnosti MAS.

Ad 6 - STRATEGIE

Pro lepší srozumitelnost by bylo vhodné nejprve uvést a ujasnit si co se rozumí „strategií“ a jak je nastavena.

V SPL je formulována „Vize“, ovšem zveřejněná formulace je spíše formulace „Mise“ (poslání - kdo jsme a jaké je naše poslání) než „Vize“, konkrétně je pak uvedeno, že region Uničovsko:

- může a chce být místem stabilních a kvalitních životních podmínek pro vlastní obyvatele – příležitostí pro zaměstnání a drobné podnikání s využitím místních přírodních a kulturních zdrojů, volnočasové aktivity, sociální a zdravotní služby, sport i kulturu
- může a chce být místem nového trvalého bydlení (trend vystěhovávání střední třídy z velkých měst do sousedních obcí s možností dojíždění, avšak s fungujícími místními službami)
- může a chce být místem krátkodobé rekreace pro obyvatele Olomouce i pro vzdálenější návštěvníky Olomoucka

Takto by bylo vhodné zmíněný odstavec přeformulovat, rozšířit a ujasnit si – kdo jsme a jaké je naše poslání, definovat toto jako „Mise“ regionu MAS a na to navázat „vizí“ – jak zlepšíme naše postavení „mezi jinými regiony na území ... okresu, kraje, Česka.

Tak je zřejmé poslání (v tomto smyslu „mise“) - MAS by měla existovat proto, aby v rámci širokého okolí něčeho docílila, region MAS by měl existovat proto, aby svým ustavením uvnitř sebe něčeho docílil.

Pak tedy je formulována nejprve „Mise“ regionu (kdo jsme a jaké je naše poslání) a následně je formulována „Vize“ (jak zlepšit postavení regionu na území Česka)

Pozn.

Formulace **Mise** (příklad)

Být místem ...

Formulace **Vize** (příklad)

Nabízet

Sledovat potřeby regionu a obyvatel regionu, využívat vlastní zkušenost pro podporu rozvoje regionu ...

Chovat se odpovědně k celospolečenským hodnotám a dle svých možností je rozvíjet.

Pak lze vyjít z „Mise“ regionu MAS a navazující „Vize“ a na „Vizi“ provázat „Priority“

takto formuluje SPL (kap. 6. Strategie), priority MAS:

- *Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských podniků*
- *Podpora rozvoje podnikání a zvyšování zaměstnanosti s důrazem na rozvoj cestovního ruchu a diversifikaci zemědělských podnikatelských aktivit*
- *Zlepšování stavu životního prostředí, technické a dopravní infrastruktury, vzhledu obcí*
- *Rozvoj lidských zdrojů, společenského a sportovního života v obcích*
- *Zhodnocování kulturního dědictví regionu*

a k prioritám přiřadit příslušné oblasti podpory, které jsou podrobněji specifikovány a vymezeny v tzv. Fiche

takto formuluje v SPL (kap. 6. Strategie), fiche:

- *Podpora rozvoje zemědělských podniků*
- *Podpora zakládání a rozvoje mikropodniků*
- *Rozvoj cestovního ruchu*
- *Zvýšení atraktivity venkova*
- *Zkvalitnění občanské vybavenosti a služeb venkova*
- *Ochrana a rozvoj kulturního dědictví*

Pozn.

fiche [fiše] opatření - oblast podpory stanovené MAS v rámci SPL, je stručný popis opatření stanovených MAS v souladu se SPL a podmínkami opatření IV.1.1.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Definovat „Misi“, „Vizi“ a v této souvislosti vyhodnotit nastavení priorit a pakety fiší (např. aktuálnost pozemkových úprav, přidané hodnoty zemědělských a potravinářských výrobků, vzdělávání či projektů spolupráce)

Integrovaná strategie území MAS

V SPL se uvádí, že dokument „SPL“ je v souladu s Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje. Jestliže realizace SPL souvisí s tímto programem, jak využívá MAS prakticky možnosti tohoto programu?

V SPL se uvádí, že MAS Uničovsko má zpracován Přehled projektů, záměrů obcí, spolků, podnikatelů a dalších subjektů z regionu Uničovsko, který byl vytvořen na základě dotazníkového šetření v rámci přípravy SPL. Uvádí se dále, že získaný přehled projektů byl podkladem pro stanovení priorit, cílů a fichí SPL a že pro většinu záměrů byl zpracován přibližný rozpočet, období realizace, dopady, jaké jsou očekávány výsledky apod. Kde je tak k dispozici pro informaci, pro podporu práce žadatelů na přípravě projektových záměrů v rámci výzev uvedený přehled projektů a jak s tímto přehledem MAS pracuje?

Praktický a užitečný by byl přístup, kdy má MAS zpracovanou jednu zastřešující strategii směřovanou k rozvoji území působnosti, která se zaměřuje na všechny zjištěné příležitosti rozvoje a na problémové oblasti regionu a není omezena jen výčtem podporovaných aktivit v rámci programů LEADER. Z této strategie jsou pak do žádostí v programech LEADER vybírány činnosti, které jsou v souladu se zaměřením příslušného programu či opatření. Tento přístup by byl vhodnější jak z pohledu zajištění systematického rozvoje území (jsou nastaveny dlouhodobé cíle a rámec aktivit, intervence na území neprobíhají nárazově a pouze tam, kde to umožňují prostředky přidělené z programu LEADER), tak z pohledu efektivní organizace strategického plánování. Pokud je integrovaná strategie zpracována komunitním způsobem, tedy se zapojením všech členů MAS, dalších aktivních subjektů působících na území a veřejnosti - není až tak nutné znovu komunitním způsobem projednávat i jednotlivé žádosti do programů LEADER. Žádost může připravit na základě integrované strategie přímo management MAS (ovšem disponuje-li potřebnou lidskou a časovou interní či externí kapacitou, a pracuje-li pak v součinnosti s žadatelem, který zná stav v místě v daném čase) a schválit ji může např. valná hromada, či programový výbor MAS. Praxe ukazuje, že to ovšem žádá především společnou iniciativu obcí jako integrujících subjektů takové iniciativy a fungující komunikační linky mezi aktéry takové iniciativy.

Monitoring naplňování cílů SPL

V SPL se uvádí, že s koncem roku 2009 by mělo být provedeno vyhodnocení průběžného plnění realizace SPL. K tomuto datu uplynou cca dva roky od předložení SPL a nastavení plánovacího období a vzhledem k procesním pravidlům a lhůtám, obvyklým pro dotační management v naší ekonomice se dá očekávat, že naplněny mohou být jen projektové záměry, které by byly přijaty jako krátkodobé (s ohledem na sledované období takto nejspíše s harmonogramem do jednoho roku). Tak se jeví účelné vyhodnotit nastavení monitorovacího období a parametry hodnocení takové, aby byly realistické, co se týká agend, samozřejmě co se týká naplňování potřeb regionu a skutečně vypovídající.

Konkrétně se v SPL uvádí, že, pro plánovaný stav konce roku 2009 jsou stanoveny následující monitorovací indikátory, které budou sloužit k hodnocení míry plnění realizace SPL:

Zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů

- *Obnova hospodářských a jiných ploch (budov) – 10 m²*
- *Stroje, technologie vč. ICT – 4 ks*
- *Počet podnikatelských subjektů, které obdržely investiční podporu – 5 ks*

Zlepšení kvality života

- *Obnova a pořízení ostatních budov – 20 m³*
- *Zařízení pro společenské a obchodní akce – 2 ks*
- *Počet neziskových organizací, které obdržely investiční podporu – 2 ks*

Zhodnocení kulturních zdrojů

- *Obnova kulturních památek – 2 ks*

Vypsané parametry nejsou, zdá se, jasné – např. co se má indikátorem 10 m² (reálně je to plocha o rozměru cca 3,17 x 3,17m), podobně 20 m³ (prostor krychle o rozm. cca 2,5m)? Uvádí se, že monitorovací indikátory budou stanovovány nově pro každý rok, pouze první dva roky budou hodnoceny společně. K dispozici jsou tabulkově zpracovaná data - seznam podpořených projektů, s tím přiznané objemy finančních prostředků, projekty z 1.výzvy jsou/byly dokončovány/dokončeny. S ohledem na výsledky (získané finanční prostředky, co bylo realizováno prostřednictvím přijatých projektů) by bylo vhodné zvážit, jestli takto nastavené parametry mají vůbec smysl a neměly by se nastavit jiné parametry a jinak.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Zvážit nastavení měřitelných hodnot monitorovacích indikátorů s ohledem na skutečnost, že za cca dvouleté období, lze dosti obtížně indikovat dlouhodobé dopady jednotlivých projektů. Přistupovat proto k monitorování prakticky a sledovat samostatně povinné údaje, potřebné pro sledování efektivity samotného programu LEADER a PRV (např. indikátor administrativní: finanční alokace na daný rok / výše výdajů na realizaci SPL – schválených + výše dotace na rok / míra vyčerpání finančních prostředků a současně indikátor administrativní: počet předložených projektů MAS na SZIF / počet projektů zaregistrovaných / % úspěšnost registrace projektů za termínové období), samostatně sledovat naplňování cílů SPL, efekt realizovaných projektů (hodnocení míry naplnění v regionu působnosti MAS) apod. v přímé souvislosti k regionu a k jeho rozvoji. S odkazem na výše zmíněný závazek naplňování cílů by bylo vhodné doplnit do sledování potřebná data z projektové dokumentace a ověřit v průběhu 1Q/2010 s termínem do 03/2010 stav konce roku 2009, a tento stav také vizuálně zdokumentovat (fotodokumentace, zveřejnění v geografickém rozložení, zveřejnění na webu MAS apod.).

Ad 7 – PARTNERSTVÍ (MAS)

Historie MAS – Zapojení partnerů do přípravy SPL – Vztah k obyvatelstvu – Otevřenost MAS

Aktualizovat historii MAS a zpracovat jasná srozumitelná pravidla spojená s otevřeností MAS dalším subjektům. Co se týká vztahu k obyvatelům regionu MAS jeví se jako účelné provést aktuální rozbor potřeb subjektů se sídlem v regionu MAS.

S ohledem na charakter činnosti, právní rámec činnosti a administrativní postupy by bylo vhodné jasně definovat, kdo je zakladatelem, kdo členem, kdo partnerem obecně prospěšné společnosti, kdo je zakladatelem, členem, partnerem MAS. Z hlediska principu „otevřenosti MAS“ dalším subjektům z regionu MAS se jeví jako vhodné přesně popsat proces k nabytí „členství“ či „partnerství“.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Aktualizovat historii MAS a zpracovat do SPL, vyhodnotit proces přijímání dalších subjektů do MAS, zejména pro budoucno nejen pro realizaci programu LEADER.

Ad 8 - ZKUŠENOSTI A SPOLUPRÁCE

Zkušenosti

V SPL jsou uvedeny údaje v současnosti již zastaralé, vhodné by bylo uvést v souvislosti s programem LEADER zkušenosti projekty v současnosti realizovanými nebo dokončovanými, příp. dokončenými a s jejich udržitelností. Uvést další zkušenosti s programy, projekty, granty, fundraisingem apod.

Spolupráce

V SPL se uvádí, že MAS Uničovsko navázala spolupráci s MAS Haná pod Jedovou a MAS Střední Haná. Nebylo zjištěno, že by taková spolupráce probíhala v současnosti. Pokud existují dohody o partnerství, bylo by vhodné je revidovat, případně o nich více informovat veřejnost (např. dle působnosti v Národní síti MAS).

Sdílení dobré praxe a zkušeností při tvorbě a realizaci projektů, podobně pak zkušenosti s působností MAS v MAS regionu může přinést do činnosti MAS přidanou hodnotu. Pro MAS je dobré, když sdílí zkušenosti s dalšími subjekty, které působí v jiných regionech. Přestože každé území je jedinečné, a každá MAS má svoje specifika, je možné nalézt společné problémy, zaměření činnosti apod. přenos dobré praxe se může týkat jak výměny informací obecné povahy (řízení MAS, plánování apod.), tak se domluvit na spolupráci v určité tématické oblasti (ochrana a obnova památek, infrastruktura, cestovní ruch apod.)

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Vyhodnotit v SPL možnosti spolupráce na národní, případně nadnárodní úrovni (partnerská města obcí), uvážit užitek pro praxi, provést vyhodnocení možností pro budoucnost nejen pro realizaci programu LEADER.

Ad 9 - ORGANIZACE A ZDROJE MAS UNIČOVSKO

Organizační struktura a rozdělení odpovědností – právní subjektivita

V SPL je uvedeno, že místní akční skupina má právní subjektivitu: „právní subjektivitou MAS je forma obecně prospěšné společnosti“. Pro lepší porozumění by snad bylo vhodnější zde uvést, že: „Místní akční skupina byla/je založena jako obecně prospěšná společnost (o.p.s.) – podle zákona č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.“ A dále také, že název obecně prospěšné společnosti je v souladu s výše uvedeným zákonem „Uničovsko, o.p.s.“

Organizační struktura a rozdělení odpovědností – orgány společnosti

V popisu orgánů o.p.s. by bylo vhodné dát do souladu ustanovení obsažená v zakládací listině/smlouvě o.p.s. a stanovách, popisy administrativního procesu uvedené v SPL s administrativními procesy současné praxe. Tak, že pokud je v SPL uvedeno organizační schéma (struktura) a je v této struktuře stanovena funkce pozice ředitele a v praxi tuto funkci nikdo nezastává, měla by být takto organizační struktura uváděna jako „obecná“ nebo s ohledem na praxi aktualizována s tím, že působnosti a oprávnění budou specifikovány konkrétně, a to i v souladu se zákonem o obecně prospěšných společnostech. Pak tedy obecně činnost „ředitele“ může být zakládací listinou nebo statutem vyhrazena do působnosti správní rady, popřípadě i jiného orgánu obecně prospěšné společnosti (např. manažera). Rovněž s ohledem na případné rozšiřování MAS by bylo vhodné ověřit principy a s nimi související možná omezení právní formy o.p.s., aby nedošlo ke kolizím v administrativních postupech. Podobně ověřit působnosti a oprávnění jednotlivých orgánů společnosti a tzn. zcela jednoznačně vymežit formu o.p.s. a formu MAS.

Organizační struktura a rozdělení odpovědností – zásady hospodaření

Pro zásady hospodaření by bylo vhodné dát do souladu administrativní procesy s ohledem na současnou praxi.

Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací SPL – lidské zdroje MAS Uničovsko

Zajištění lidských zdrojů by bylo vhodné dát do souladu se současnou praxí a možnostmi, také do souladu v dlouhodobém horizontu.

Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací SPL – technické prostředky

Zajištění technických prostředků by bylo vhodné dát do souladu se současnou praxí.

Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací SPL – finanční prostředky

V SPL, v tomto oddíle je uvedena chybně právní forma – uvádí se zde „občanské sdružení“ a „zdroje občanského sdružení“.

Zajištění finančních zdrojů by bylo vhodné dát do souladu se současnou praxí.

V praxi činnosti obecně prospěšné společnosti by bylo vhodné zvážit, zdali je možné získávat zdroje také jinými cestami, než jen standardní cestou efektivně fungující místní grantové agentury (je přitom nesporné, že na počátku bylo a stále je toto klíčovou rolí o.p.s. – MAS).

MAS jako právnická osoba může podávat žádosti o dotace do všech takových oblastí podpory, kde je způsobilým (tj. oprávněným žadatelem). Finanční prostředky na činnost MAS a naplňování její strategie lze získat z dotací (i mimo programy LEADER) a realizací komerční činnosti. Některé aktivity mohou být také financovány prostřednictvím sponzorů.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Revidovat a popsat organizační strukturu a rozdělení kompetencí a odpovědností v MAS v souladu s právním rámcem o.p.s. a praxí – definovat orgány, obsazení (jmenovitá, uvedení konkrétních osob, kontakty na konkrétní osoby apod.) příslušných orgánů odkázat na přílohu SPL

Přepracovat v SPL příslušné oddíly v souladu se stávající praxí, provést vyhodnocení dalších zdrojů pro budoucno nejen pro realizaci programu LEADER.

Ad 11 - ZAPOJENÍ ŽEN, MLADÝCH LIDÍ A ZEMĚDĚLCŮ

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Vyhodnotit v SPL možnosti v souladu se stávající praxí, provést vyhodnocení dalších aktivit s účastí definovaných skupin pro budoucno nejen pro realizaci programu LEADER.

Ad 10 - ADMINISTRATIVNÍ POSTUPY

REGISTRACE PROJEKTŮ

Odstavec propagace Strategického plánu Leader nepřísluší do oddílu 10.1. REGISTRACE PROJEKTŮ kapitoly 10. ADMINISTRATIVNÍ POSTUPY, ale je v kapitole samostatným oddílem 10.8

Nicméně v mezidobí provedená zjištění ukazují, že vyhlašování výzvy je fakticky zveřejněno pouze na webových stránkách MAS Uničovsko. Také následným šetřením bylo zjištěno, že pro podporu připravované / vyhlášené výzvy nebývají využity stránky všech obcí ani zpravodaje všech obcí v regionu. Oproti tomu se na stránkách obcí regionu objevují odkazy na jiné výzvy, také z PRV, ovšem administrované a prezentované jinými subjekty než MAS.

Má-li distribuce prostředků z LEADER programu probíhat transparentně a efektivně, je třeba vhodně nejenom nastavit kritéria pro výběr projektů, jasně stanovit práva a povinnosti orgánů MAS a osob, které se na výběru projektů podílejí, ale také zajistit plošný přístup a plošnou, všem potenciálním žadatelům dostupnou asistenci při podávání žádostí. To znamená zajistit dostatečný přístup k informacím a poskytnout jim stejnou asistenci bez ohledu na to, z jaké části území MAS jsou a zda patří k veřejnému, podnikatelskému či neziskovému sektoru.

Vyhlašování příjmu žádostí se uskutečňuje formou Výzvy.

Výzva zpracovaná v MAS (text výzvy) obsahuje veškeré základní informace jak jsou vypsány v SPL.

Přestože je předávání informací prostřednictvím emailu a internetu dnes pokládáno za samozřejmé, celá řada subjektů sleduje internetové zdroje nesystematicky, elektronická komunikace nemusí být komfortní, nepamatují si adresu informačních stránek, nejsou schopny ji vyhledat, nevědí, že nějaká stránka MAS či MAS existuje. Informace o výzvách by měly tak být šířeny s pomocí více médií, než jen prostřednictvím webových stránek MAS Uničovsko (např. přes weby obcí, členů, přes obecní e-zpravodaje, přes tištěné obecní zpravodaje, obecním rozhlasem apod.) pokud to jde tak jak elektronickou formou po web síti tak tištěnou formou. Aktivní participace členů – zejména obcí – je zcela zásadní a nezbytná.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Nastavit pravidla procesu informovanosti o výzvách jak v období před zveřejněním, tak v průběhu zveřejnění, žádat spolupráci členů MAS (zejména obcí) při zveřejňování výzev (a nejen při zveřejňování výzev – podílet se na šíření informací by mělo být samozřejmostí).

ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ

Povinná preferenční kritéria jsou stanovena

Další preferenční kritéria jsou uváděna ve formuláři **Fiche opatření**, který je součástí SPL

VYHODNOCENÍ SPL – EVALUACE

Účelem evaluace SPL je zjistit, jak bylo dosaženo stanovených cílů a zda byly realizovány stanovené výstupy. Na rozdíl od monitoringu není kladen důraz na jednotlivé projekty, ale spíše na dopady a přínosy realizace SPL. Informace získané v průběhu evaluace slouží ke zlepšení realizace Strategie v budoucnu.

V SPL se uvádí, že vyhodnocování SPL v rámci MAS bude zajišťováno následujícími formami evaluace:

- vyhodnocování před zahájením – předběžné hodnocení dopadů realizace SPL, posouzení cílů a priorit SPL ve vazbě na další strategické dokumenty.

- nahodile – v návaznosti na zjištění monitoringu (odchyly od cílů, požadavky revizí apod.),
- v průběhu – hodnocení během realizace SPL, zjišťování, zda jsou naplňovány cíle, hodnocení konkrétních vlivů a přínosů SPL.
- po skončení – hodnocení dosažených změn v regionu, které vznikly jako důsledek aktivit SPL. Zjišťují se také náklady obětované příležitosti (alternativní náklady) investovaných zdrojů, tj. jestli existuje možnost lepšího využití těchto zdrojů.

Uvádí se, že výstupem procesu evaluace by mělo být nejen zjištění předností a nedostatků SPL, ale následně i navržení způsobů možné nápravy a jejich zapracování do SPL.

Výsledky evaluace by měly být dle SPL zveřejňovány na webových stránkách MAS a na úřední desce.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Provést zhodnocení stavu naplňování plánu bez ohledu na předpokládané zpracování aktualizace SPL. Brát ovšem v úvahu skutečnost, že za cca dvouleté období lze dosti obtížně indikovat dlouhodobé dopady. Přistupovat proto k hodnocení prakticky a tak sledovat naplňování cílů SPL, efekt realizovaných projektů apod. v přímé souvislosti k regionu a k jeho rozvoji.

S odkazem na výše zmíněný závazek publikace by bylo vhodné zvolit informační média (tady nejspíše webovou stránku MAS) a formy pro zveřejňování naplňování SPL (fotodokumentace, ohlasy veřejnosti apod.).

PROPAGACE MAS

Není zjevné jak se vlastně MAS Uničovsko o.p.s. prezentuje jako subjekt, tedy - jaké je platné logo Uničovsko o.p.s., které by mělo být přítomno jako sjednocující prvek, tedy jako identifikátor MAS. Není vytvořena jednotná prezentace, není zpracován jednotný vizuální styl, nejsou stanovena pravidla pro prezentaci. Existují pouze propagační předměty a složky s odkazy, které nejsou vždy relevantní.

MAS má webové stránky www.mas.unicovsko.cz . Na webu mikroregionu Uničovsko (není identickým regionem s MAS regionem s působností Uničovsko, o.p.s.) je rozcestník na stránky MAS.

Provoz webových stránek je zajišťován externě. Informace vztažené k činnosti MAS jsou zveřejněny na těchto internetových stránkách. Na stránkách jsou vystaveny (ke stažení) soubory obsahující znění základních dokumentů, orgány MAS, seznam členů MAS, shrnutí, týkající se metody a programu LEADER, výzvy, informace k výzvam, pravidla a přednastavené formuláře fiche.

Na webových stránkách ovšem chybí některé odkazy povinné jak je doporučováno v pokynech pro příjemce dotace k zajišťování informačních a publikačních opatření při realizaci projektů podpořených z PRV. V těchto pokynech je mj. uvedeno, že webové stránky provozované v souvislosti s projekty realizovanými za podpory PRV musí obsahovat informace, tedy - zmínku o Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a zmínku o Programu rozvoje venkova alespoň na hlavní stránce (včetně log), také ve vhodné formě (adresa webové stránky) odkaz na stránky Komise týkající se Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm). Logolink programu LEADER je sice na webových stránkách zveřejněn, ale v nesprávném zobrazení, mimo to chybí v logolinku logo PRV.

Dle zjištění ve sledovaném období lze konstatovat, že informace o činnosti a strategii MAS nejsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách obcí, v obecních e-zpravodajích a ani na obecních e-vývěsních tabulích. Obce většinou nezveřejnily na svých webových stránkách ani tak základní informaci, že jsou členy MAS (u jedné obce je odkaz na Uničovsko mikroregion, u jedné obce odkaz na web MAS, ale nefunkční). Propagační materiál o MAS Uničovsko, případné informace o programech podpory, realizovaných v regionu působnosti nebo návody, jak si žádat o dotace, jak být způsobilým žadatelem apod. nejsou v kompletu k dispozici, jen v omezeném rozsahu jsou informace na webových stránkách MAS Uničovsko (bez možnosti stažení), ale vůbec ne nebo minimálně na obcích nebo na webových stránkách obcí regionu MAS Uničovsko. Při sestavování rozboru bylo provedeno v průběhu tří návštěv regionu (a jednotlivých obcí) náhodné dotazování celkem skupiny cca 80 respondentů. Dotazováním bylo zjištěno povědomí o MAS u cca 8% respondentů z uvedeného vzorku u několika respondentů bylo zjištěno, že mají na mysli mikroregion Uničovsko, který ovšem nepředstavuje MAS, ale představuje město Uničov a okolní obce a s programem LEADER nemá nic společného.

Opatření (doporučované) v případě provedení kompletní aktualizace SPL:

Je třeba se zviditelnit.

Aktivity MAS by měly být průběžně představovány veřejnosti. Dobře zvolená propagace může MAS nejen pomoci k získání nových členů / partnerů, předkladatelů projektů apod. ale může přispět i k větší informovanosti o regionu a to jak u subjektů z regionu, tak i mimo něj.

Základem by měl být jednotný vizuální styl a jasně definovaný logotyp (značka Uničovsko o.p.s. a provázaný odkaz, že Uničovsko o.p.s. je MAS). Materiály MAS by měly být vytvořeny v jednotném grafickém pojetí, aby byly snadno identifikovatelné. Pojícím prvkem by mělo být logo (správní rada by měla rozhodnout, jestli bude užívat stávající „logo“ – v tomto případě je jeho redesign nezbytný, protože v předlohách je zmatek nebo jestli se rozhodne zavést nový jednotný styl spojený s Uničovsko, o.p.s. a MAS), dodržovaná kombinace barev, standardizace formátů publikovaných materiálů apod. Tento styl by měly respektovat všechny výstupy a e-výstupy, - prospekty, letáky, bannery, wallpapery, plakáty, inzeráty, webové stránky, dokumenty, výzvy atd. Je důležité, aby bylo k dispozici vytvořeno kontaktní místo, kde budou dostupné informace o MAS a o území, kde MAS působí, o členech MAS a jejich příspěvku k rozvoji regionu, o aktivitách MAS, o agendě, o záměrech (ve formě e-výstupů, případně tištěných výstupů).

V dnešní době se jako nejvhodnější jeví funkční, jednoduché, přehledné webové stránky.

MAS by měla mít vytvořený jednoduchý, efektivní systém komunikace s regionem, kde působí, který odpovídá území MAS. Osvědčuje se, když jsou do předávání informací o činnosti MAS zapojeni starostové členských obcí MAS regionu, případně také další členové (např. podnikatelé, další členové – každý může přispět k šíření informací, pokud je ovšem co šířit). MAS by měla o své činnosti průběžně informovat přes obecní média. Efektivnost komunikace s územím by měla být vyhodnocována. Vhodnou zpětnou vazbou je např. zviditelňování rozložení projektových záměrů a uskutečněných projektů na mapě regionu působnosti a dotazování respondentů – obyvatel obcí v regionu.

ZÁVĚRY

Akceschopnost MAS nelze jistě hodnotit jen z pohledu její úspěšnosti v jednotlivých programech LEADER. Tak to bývá obvykle pojmáno, pracuje se s tzv. programovými indikátory výstupů, které kvantifikují výstupy programu a jsou vyjadřovány zpravidla výčtem jednotkového plnění (např. počty přijatých projektů k realizaci apod.) nebo v jednotkách objemu finančních prostředků. Dle těchto měřítek je úspěšnou MAS taková, jejíž všechny podané žádosti v programech jako LEADER byly podpořeny a zároveň taková, která získala největší objem finančních prostředků (např. v poměru k velikosti území na kterém působí nebo k poměru počtu obyvatel na daném území). Zjistit však, zda činnost MAS má či nemá dlouhodobý přínos pro region působnosti, to znamená měřit a dlouhodobě sledovat indikátory dopadu přímo na území MAS. Takové hodnocení lze ovšem efektivně provádět až v dlouhodobém horizontu a historie LEADER v ČR je cca šestiletá, historie MAS Uničovsko pak tříletá.

Po uplynutí mezidobí, které je nutné brát v úvahu, aby si MAS začala budovat určitou pozici, aby se stabilizovala apod. by měli kompetentní zástupci MAS nastavit vhodná, relevantní kritéria (např. kvalita životní úrovně, zlepšení životního prostředí v tom zlepšení vzhledu obce či krajiny, zlepšení infrastruktury – technické, zlepšení infrastruktury pro volný čas apod.) a začít své území / region dlouhodobě sledovat a průběžně vyhodnocovat zjištěná data (nejen proto, že je to povinnost pro žadatele podpory programu LEADER a PRV). A sledování tak proto vést s ohledem na cíle, které si MAS stanovila, s tím, jaké postupy skutečně stimulují místní ekonomický a sociální potenciál. Tak lze uvažovat jako vhodné provádění průběžného sebehodnocení práce MAS z pohledu vnitřních mechanismů řízení činností a schopnosti zjišťovat problémy a možnosti území na kterém působí.

Původní rolí MAS je působení jako „regionální grantová agentura“, tedy součást absorpční struktury umožňující čerpat a dále přerozdělovat prostředky z programu LEADER, případně Programu rozvoje venkova. MAS by se ovšem neměla vázat jen s touto rolí / funkcí. Role MAS by měla být spojená s budováním komunitního způsobu života v regionu působnosti. Možnost obyvatel skutečně se podílet na rozhodování o dění v regionu a na plánování jeho rozvoje je v tomto ohledu silně motivačním faktorem.

RIZIKA

Když není kvalitní strategie

I když je na začátku zvolena strategie a zpracována do plánu v potřebné kvalitě, je stanoven rámec pro rozvojové aktivity na území a jsou stanoveny obecné cíle, ke kterým chce region směřovat, tak pokud není naplňování strategie průběžně sledováno, nepracuje se s rámcem pro rozvojové aktivity na území / v regionu a nejsou stanovovány průběžně nové dílčí cíle, zvažovány priority a potřebné Fiche, pak je činnost MAS možná systematická, co se týká jejího určení jako grantové agentury pro program LEADER, nicméně v dlouhodobém horizontu a v celkové angažovanosti na rozvoji regionu obvykle nesystematická, nárazová.

Prostředky, které se MAS podaří získat – konkrétně z programu LEADER – sice mohou být reálně užity a tak může být prokázána úspěšnost MAS a regionu MAS v získávání podpory projektů, ovšem s rizikem, že jsou využity na realizaci projektů, které pro region jsou jistě přínosem, ale nemusí se dostat třeba na jiné záměry spojené s projekty, jejichž realizace by mohla být pro region mnohem větším přínosem v dlouhodobém horizontu.

Když není rozdělování finančních prostředků transparentní

I když jsou transparentně nastavena pravidla pro distribuci prostředků z programů typu LEADER, pokud o možnostech programu typu LEADER není v regionu působnosti všeobecné povědomí, je velmi pravděpodobné, že MAS bude vnímána jako zdroj financí jen pro vyvolené. Je užitečné po čase zvažovat rovněž nastavená výběrová kritéria, protože nevhodná volba výběrových kritérií může přispět k preferenci projektů jejichž dopad na území není tak významný jako by tomu u jiných projektů, které neuspěly jen proto, že neměly přidány taková kritéria.

Když chybí prostředky

Pokud MAS nemyslí na budoucnost tzn. nevyhledává po určitém počátečním období stabilizace další příležitosti pro realizaci vlastních projektů nebo komerční činnosti, které jsou v souladu se strategií rozvoje, je plně závislá na podpoře z programů LEADER a její činnost není dlouhodobě udržitelná – skončí po uplynutí programového období LEADER nebo následně s první další žádostí o dotaci, která není úspěšná.

Když chybí propagace

Pokud MAS svou činnost nepředstavuje, neprezentuje se směrem k veřejnosti (alespoň na úrovni regionu), ztrácí na důvěryhodnosti – není jasné, kdo, co a proč to dělá. MAS také tímto nemá žádnou silnou pozici, reputace nestojí za mnoho, není pro subjekty v regionu (zejména podnikatelské) atraktivní, omezuje své možnosti, kdy by mohla lobovat za své zájmy a využívat pro financování své činnosti a akcí na území např. sponzoring.

SHRNUTÍ

Strategické plánování

MAS Uničovsko se opírá v současnosti zejména o vytvořený SPL, zveřejněný v roce 2007. SPL nebyl ve sledovaném období dosud aktualizován.

Distribuce prostředků z programu LEADER

Programem, který MAS realizuje a administruje je LEADER 2007-2013 (realizace strategie) a s tím související výzvy. Dle zjištění na místě jsou mechanismy rozdělování finančních prostředků v programu nastaveny tak, aby byla zajištěna transparentnost a nediskriminační přidělování dotací. Výzvy obsahují z formálního hlediska veškeré náležitosti. Je veden seznam podpořených žádostí (nepublikovaný), geografické rozložení podpořených žádostí v regionu není sledováno tak, aby bylo dostupné pro širokou veřejnost (např. zveřejnění na mapě regionu na webových stránkách). Propagace činnosti MAS a vyhlášených výzev je minimální, omezuje se především na web stránky MAS a komunikaci přímo od MAS. Zapojení členů MAS v propagaci směrem k veřejnosti v regionu, zejména, co se týká výzev je vidět jako minimální (možná se tak děje ústní formou nebo v osobní rovině).

Vlastní činnost MAS

MAS funguje jako lokální grantová agentura, prioritně pro realizaci záměrů předkládaných v rámci vyhlášených výzev příslušných opatření programu LEADER.

MAS vybírá členské příspěvky.

Nebylo zjištěno, že by v mezidobí realizovala vlastní projekty či otevřela vlastní grantové schéma. Nebylo zjištěno, že by se v mezidobí zabývala komerční činností, případně získávala zdroje z lokálního sponzoringu nebo z jiných zdrojů.

Kapacitně - management představuje pouze manažer MAS.

Komerční činnost a iniciace lokálního sponzoringu by mohly být do budoucna zdroje dalších finančních prostředků pro zaujetí role MAS jako iniciátora společenského a kulturního života, případně pro otevření vlastního grantového schématu.

Místní partnerství a výměna zkušeností mimo území MAS

Členská základna má poměrně vyrovnané zastoupení jednotlivých sfér (veřejné, podnikatelské, neziskové).

Zástupce MAS se účastní akcí podporujících rozvoj venkova a programové aktivity jak na regionální, tak na národní úrovni.

Ke zvážení je iniciativa – v souladu s politikou otevřenosti MAS, jak je deklarována v SPL – vedoucí k rozšíření stávající členské základny.

Ke zvážení je integrovat více informace o regionu a od jednotlivých členů např. prostřednictvím stávajících webových stránek a zkvalitnit úroveň prezentace o vlastní činnosti a o dopadu působnosti na rozvoj regionu.

Management

MAS by měla pracovat na posílení své akceschopnosti a tím posílení a rozšíření role z grantové agentury na agenturu, která aktivně ovlivňuje rozvoj regionu. To ovšem nemůže zastat jen jedna osoba (pokud MAS má takto nastavené zajištění řízení své činnosti), ani několik osob, tady opět musí být aktivní všichni členové, zejména ti, kteří představují obce.

S ohledem na velikost MAS, rozpočet, předpokládané pracovní úkoly nastavit odpovídajícím způsobem rozsah pracovních činností, kompetence zodpovědnost manažera MAS, protože tento jediný představuje management MAS.

Publicita

Pro MAS je nezbytné zlepšit sebezprezentaci. Je třeba se zviditelnit. Aktivity MAS by měly být představovány veřejnosti. Základem by měl být jednotný vizuální styl. Nástroje publicity, zejména materiály MAS by měly být vytvořeny v jednotném grafickém pojetí, aby byly snadno identifikovatelné. Tento styl by měly respektovat všechny výstupy. Je důležité, aby bylo k dispozici vytvořeno kontaktní místo, kde budou dostupné informace o MAS a o území, kde MAS působí. V dnešní IT době se jako nejvhodnější jeví právě webové stránky a publikace takových materiálů na webových stránkách.

MAS by měla mít vytvořeny efektivní systém komunikace s regionem, kde působí, který odpovídá území MAS. Osvědčuje se, když jsou do předávání informací o činnosti MAS zapojeni i starostové členských obcí.

Zlepšit informační toky, zejména při zveřejňování výzev, angažovanost členů (zejména obcí) v zajišťování šíření těchto informací – to jsou nezbytnosti.

Efektivnost komunikace s územím by měla být vyhodnocována. Vhodnou zpětnou vazbou je např. mapa rozložení projektových záměrů a možná i pouhé dotazování obyvatel obcí, zdali vědí, že v regionu působí nějaká MAS, a že pomohla zprostředkovat peníze na to, že se v kulturním domě opravila střecha, tak se tam mohou konat schůzky spolků, koncerty, přednášky, zábavy apod. MAS by měla o své činnosti průběžně informovat v obecních médiích. MAS by měla vydat do 06/2010 výroční zprávu o činnosti.

Udržitelnost

Konečně, zodpovědné orgány MAS by se měly shodnout a nastavit relevantní monitorovací kritéria a systém hodnocení pro následné období 2010 – 2012 a také zvažovat priority pro 2013 – 2015.